

26. FESTIVAL
TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA
VŠEČ MI JE

S ŠKARJAMI DO ŠKARIJ

Zagorje, januar 2012

ŠOLA: OSNOVNA ŠOLA PIVKA, Podružnica Zagorje, Prečna ulica 3, 6257 PIVKA

Tel: 05 757 04 80 (05/757 51 61) fax: 05 757 04 81 e-mail: os.pivka@guest.arnes.si

NASLOV TURISTIČNE NALOGE:
S ŠKARJAMI DO ŠKARIJ

Avtorji:

1. Vanessa Česnik, 4.č
2. Matija Ludvik, 4č
3. Karolina Fatur, 5.č
4. Žan Kruh, 5.č
5. Megi Smerdelj, 5.č
6. Marcel Šabec, 5.č
7. Hana Šalamon, 5.č
8. Jure Štavar, 5.č

Mentorici:

Sabina Kernel in Kristina Vatovec

KAZALO

KAZALO	3
KAZALO SLIK	4
ZAHVALA.....	5
POVZETEK.....	6
UVOD	7
1 RAZISKOVALNI DEL.....	8
1.1 KAKO DO NAS ?	8
1.1.1 POTI OD ŠKARIJ DO ŠKARIJ	9
1.1.2 VAS ZAGORJE.....	10
1.1.3 VAS ŠILENTABOR	11
1.2 ZNAMENITOSTI NA POTI	14
1.2.1 VAŠKA ŠTIRNA.....	14
1.2.2 USKE.....	14
1.2.3 GMAJNA.....	15
1.2.4 ŠKARJE IN OVCE.....	15
1.2.5 PRAVLJICA O ŠVILJI IN ŠKARJICAH	16
1.2.6 RAZGLED	17
2 TURISTIČNI PRODUKT	18
2.1 TEHNIČNI OPIS.....	18
2.1.1 SPREJEM.....	18
2.1.2 VODIČI IN OSTALI SODELAVCI.....	18
2.1.3 MATERIAL.....	18
2.1.4 MALICA.....	18
2.2 PROGRAM ZA SPREJEM SKUPIN	19
2.2.1 MAKETA PIVŠKE DOLINE.....	19
2.2.2 DELAVNICA: NAREDIMO SVOJE ŠKARJE (za zaključene skupine)....	19
2.2.3 S ŠKARJAMI SKOZI VAS	19
2.2.4 VAŠKA ŠTIRNA.....	19
2.2.5 USKE.....	20
2.2.6 GMAJNA.....	20
2.2.7 ŠKARJE IN OVCE.....	20
2.2.8 PRAVLJICA O ŠVILJI IN ŠKARJICAH	20

2.2.9	ČAS ZA MALICO	20
2.2.10	RAZGLED	21
2.2.11	ŠKARJE IN CERKEV SV. MARTINA	21
2.2.12.	POT DOMOV.....	22
3	TRŽENJE.....	23
3.1	KOMU JE PROGRAM NAMENJEN?	23
3.2	PREDSTAVITEV NAŠEGA PROGRAMA JAVNOSTI	23
3.3	OZNAČBA POTI	23
3.4	CENA PROGRAMA.....	25
4	ZAKLJUČEK.....	26
5	VIRI.....	27
6	PRILOGE.....	28
6.1	INTERVJU 1	28
6.2	INTERVJU 2	29
6.3	PESMI	30
6.4	LIKOVNI IZDELKI	31
6.5	RAZSTAVA STARIH ŠKARIJ	32
6.6	VABILO ZA NAŠO POT	33

KAZALO SLIK

<i>Slika 1: Slamoreznica z napisom Dobrodošli na začetku vasi Zagorje.....</i>	<i>8</i>
<i>Slika 2: Cilj - Cerkvica sv. Martina</i>	<i>9</i>
<i>Slika 3: Vas Zagorje s pogledom na Šilentabor.....</i>	<i>10</i>
<i>Slika 4: Razvaline gradu Šilentabor</i>	<i>12</i>
<i>Slika 5: Cerkev sv. Martina na Šilentabru</i>	<i>13</i>
<i>Slika 6: Vaška štirna.....</i>	<i>14</i>
<i>Slika 7: Mlaka Uske.....</i>	<i>14</i>
<i>Slika 8: Vrtača.....</i>	<i>15</i>
<i>Slika 9: Paša ovac na Šilentabru</i>	<i>15</i>
<i>Slika 10: Šivilja in škarjice</i>	<i>16</i>
<i>Slika 11: Razgled na vas Zagorje in okoliške vzpetine</i>	<i>17</i>
<i>Slika 12: Del makete reke Pivke s Šilentabrom.....</i>	<i>19</i>
<i>Slika 13: Vklasane škarje in blazinica za bučike na vogalih kamnih zvonika.....</i>	<i>21</i>
<i>Slika 14: Notranjost cerkve s freskami.....</i>	<i>22</i>
<i>Slika 15: Lesena označba s škarjami.....</i>	<i>24</i>
<i>Slika 16: Postavljanje ene izmed šestnajstih oznak.....</i>	<i>25</i>

ZAHVALA

Pri nastajanju naloge se zahvaljujemo našima mentoricama in zunanjim izvajalcem, saj bi bilo brez vas naše delo mnogo težje.

Posebna zahvala:

- gospodu Jožetu Želetu za ves čas, ki nam ga je z dobro voljo namenil, in za kopico pomembnih podatkov, ki smo jih spretno vključili v našo nalogo,
- predsedniku KS Zagorje Tomažu Česniku za finančno podporo,
- lesarskemu mojstru Janezu Česniku za izdelavo lesenih označb in vse napotke,
- gospodu župniku Niku Štrancarju, nekdanji učiteljici gospe Vidi Marinčič, gospe Valeriji Šuštaršič, Žanovi babici Mariji Kruh, gospe Stanki Fatur in gospodu Jožetu Želetu, ker so vsi vzeli čas za posredovanje odgovorov na naše vprašalnike,
- družini Fatur za predstavitev striženja ovc in za podatke, povezane z ovčerejo,
- gospe Lenarčič s Šilentabra za predstavitev cerkve sv. Martina,
- staršem in starim staršem za pomoč pri zbiranju materiala za razstavo in spodbudo pri delu,
- gospe ravnateljici Alenki Tomšič za lektoriranje naše naloge,
- učencem 1. in 2. razreda naše podružnice, ki so nam dovolili, da smo jih kot »poskusne zajčke« popeljali po izdelani turistični poti ter za njihove likovne izdelke, ki so obogatili našo nalogo.

POVZETEK

Z učenci smo se na 26. festival Turizmu pomaga lastna glava na temo Všeč mi je pripravljali v mesecu novembru, decembru in januarju v okviru turističnega krožka.

Prva srečanja smo namenili iskanju, zbiranju idej o točkah, zanimivih ogleda, v naši okolici. Odločili smo se, da bomo predstavljeno pot namenili predvsem učencem od 1. do 5. razreda. Dogovorili smo se, na kakšen način bomo raziskovali in si razdelili delo. Nekateri izmed nas so sestavili vprašanja za intervju, ga izvedli in ga analizirali z našimi krajani, drugi pa so iskali podatke v literaturi, jih zbirali in urejali. Na predstavljeno temo smo likovno in literarno poustvarjali in zbirali najstarejše škarje za pripravo razstave. S pomočjo učiteljic mentoric smo se pogovarjali o poteku dela s predstavniki KS Zagorje in zunanjimi izvajalci. V sodelovanju z lesarskim mojstrom smo izdelali lesene označbe s škarjami za označitev poti. V zaključni fazi izdelave naloge smo pot tudi preizkusili. Učence 1. in 2. razreda smo popeljali po poti, predstavljeni v turistični nalogi, sami pa smo bili čisto pravi turistični vodiči.

UVOD

Naša podružnična šola v Zagorju leži pod pogorjem Tabra, ki je pravšnja izbira za pohode v okviru športnih dni. Šilentabor je najvišji vrh grebena (751m), na katerega se običajno povzpne vsako leto. Ker pa vsi vemo, da hoja po vedno eni in isti poti postane sčasoma dolgočasna in nezanimiva, smo se odločili, da poiščemo drugo oz. za nas novo pot na vzpetino. Poleg tega moramo priznati, da smo kar precej radovedni, zato smo s pomočjo te naloge poskušali izvedeti čim več zanimivosti in skrivnosti, ki jih lahko srečamo na poti od Zagorja do Šilentabra. Že več let se vedno znova sprašujemo, zakaj so na pročelju cerkve sv. Martina na Tabru vklesane prav škarje. Prav te, za sedaj še skrivnostne škarje, bodo vodilo na naši poti raziskovanja.

Ker smo sami še mladi in o Zagorju, našem domačem kraju, ter Šilentabru, cilju našega pohoda, ne vemo še dovolj, smo za pomoč prosili starejše prebivalce omenjenih vasi ter gospoda Jožeta Želeta, ki se s preučevanjem zgodovine domačega kraja ukvarja ljubiteljsko in je hkrati tudi lokalni turistični vodnik.

1 RAZISKOVALNI DEL

1.1 KAKO DO NAS ?

Ne glede iz katerega konca Slovenije prihajate, morate avtocesto zapustiti v Postojni in zaviti na magistralno cesto Postojna - Reka. Skozi obcestne vasi se pripeljete do Pivke, ki je tudi sedež naše občine. Skozi krožno križišče s prekrasnim vodomedom nadaljujete pot v smeri Knežak - Ilirska Bistrica. Po dobrih petih kilometrih vožnje po ovinkasti magistralni cesti, ki se vije po pivški ravnini skozi Parje in Drskovče, se pripeljete do table z napisom Zagorje. Ob levi strani magistralne ceste boste opazili slamoreznico z napisom Dobrodošli. Tam z magistralke zavijete levo in se peljete po ulici do prvega križišča, kjer je na desni strani kamnitega križa postavljena lesena hišica z napisom Maketa doline reke Pivke.

Slika 1: Slamoreznica z napisom Dobrodošli na začetku vasi Zagorje

1.1.1 POTI OD ŠKARIJ DO ŠKARIJ

Slika 2: Cilj - Cerkvica sv. Martina

INFORMACIJE:

Izhodišče: maketa doline reke Pivke

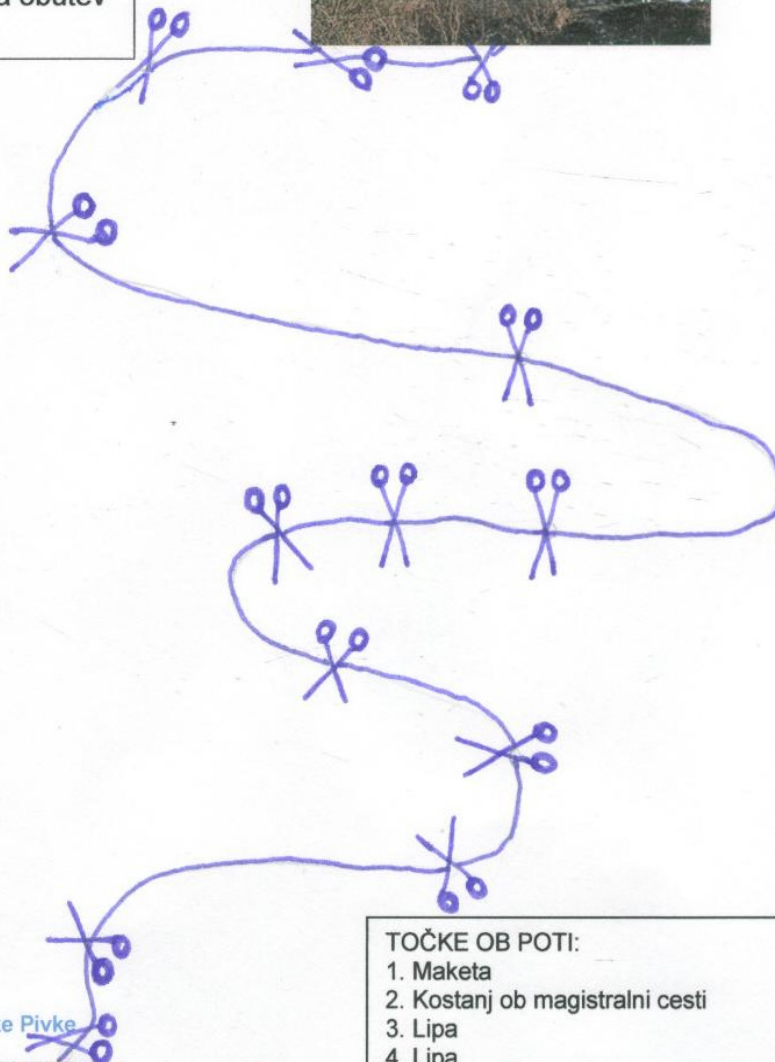
Cilj: cerkevica sv. Martina

Čas hoje: cca 1h

Trajanje programa: 4 šolske ure

Višinska razlika: 186m

Priporočljiva oprema: športna obutev
in oblačila, dobra volja

Slika 1.3: Start - Maketa doline reke Pivke

TOČKE OB POTI:

1. Maketa
2. Kostanj ob magistralni cesti
3. Lipa
4. Lipa
5. Vaška štima
6. Uske
7. Vrtača
8. Nad vrtačo, na križišču
9. Ograja pri vodnem zbiralniku
10. Pri prečkanju asfaltne ceste
11. Makadamska pot mimo pašnikov
12. Razpotje pod vrhom
13. Kamen z markacijo
14. Kol na robu pašnika
15. Raven del poti proti cerkvi
16. Cerkev sv. Martina

1.1.2 VAS ZAGORJE

Zagorje je vas v občini Pivka, ki leži na 577 m nadmorske višine v Notranjsko - kraški regiji. Izvor imena je povezano s hribom Šilentabor, ki se dviga nad Zagorjem. Domačini hribu pravijo Gora ali po domače Gura in od tod tudi ime Zagorje ali ljudsko Zagurje. Starejši del vasi je v okolici cerkve. To naj bi zidali v letu 1721. V naši vasi izvira kraška reka Pivka, ki skozi Pivško kotlino teče počasi in v številnih zavojih. V deževnem obdobju pa tudi poplavlja. Takrat se na površju pojavijo številni izviri, bruhalniki in kar 17 malih in velikih presihajočih jezer. Jezera so poimenovana po okoliških vaseh. Zanimiva so v vseh letnih časih in vredna obiska. Vas šteje približno 358 prebivalcev in ker stari del vasi leži na vodovarstvenem območju, tam ni dovoljena novogradnja. V središču vasi stoji cerkev sv. Helene, Gasilski dom gasilskega društva z letnico 1890 in spomenik padlim borcem. Ob magistralni cesti, ki pelje skozi vas, imamo trgovino, podružnično šolo in dve gostilni. V naši vasi pa so vsaj del življenja preživel tudi ljudje, ki so pustili pečat v slovenski umetnosti: pesnik in pisatelj Dragotin Kette, pesnik, skladatelj in politik Miroslav Vilhar, pisateljica zgodovinskih povesti Lea Fatur ter slikar, pevec in glasbenik Franc Kavčič. Vzhodno od vasi, po deloma asfaltirani, deloma makadamski poti, približno dva kilometra daleč pa se nahajajo ostanki gradu Kalec, ki je bil zgrajen v 17.stoletju.

Slika 3: Vas Zagorje s pogledom na Šilentabor

1.1.3 VAS ŠILENTABOR

Šilentabor je majhna vas, ki leži na istoimenski vzpetini. Tu je bilo nekoč zelo razgibano življenje, zdaj pa je vedno več praznih ali na pol praznih hiš in razvalin. Vas šteje šest hišnih števil z devetimi prebivalci.

Pred desetimi leti so ljudje poznali vas pod imenom Tabor. Ker je vasi z imenom Tabor še nekaj po Sloveniji, so se domačini po skupnem dogovoru odločili za ime Šilentabor. Ime izhaja iz nemške besede Schilertabor, kar pomeni mogočni tabor.

Na Taborskem grebenu so v srednjem veku sezidali mogočen grad, o čemer je pričal že Valvasor. Šilentabor je v obsegu meril kar kilometer in je bil eden največjih taborskih kompleksov na Slovenskem. Vanj so se ljudje zatekali pred Turki. Ljudsko izročilo pravi, da je grad nekoč pred Turki rešila grajska dekla, ki je na napadalce vrgla nekaj uljev - čebeljih panjev. Razsrjene čebele so razgnale Turke, da se nekaj časa niso več prikazali. Po koncu turške nevarnosti je začel Šilentabor v 17. stoletju propadati.

O propadu mogočnega Šilentabra je pesnil tudi pesnik in politik Miroslav Vilhar, ki je živel na gradu Kalec.

SILNI TABOR

Silni tabor, silni tabor!
Kdo te je do tal razrušil,
da zidovje razdrobljeno
med bršljanom kvišku dvigaš?
Al so Turki te podrli,
Turci divji, Turki ljuti?
Al so plami te požrli,
plami grozni, plami strašni?
»Niso Turki me podrli,
niso plami me požrli,
ni me doba razrušila,
ni me strela razdrobila!
Mene so deželi v brambo
zidali Ravanci-knezi,
Pivčani pa in Dolani
steno skladali na steno.

Bivali od nekdanj v meni
vitezi so trdosrčni,
ki so kmete v sužne, grenke,
težke jarme uklepali.
Dvakrat so prijeli kmetje
kopja, sul'ce, buzdovane,
dvakrat pa s krvavo glavo
od zidovja se vračali.
Tretjič primejo orožje,
planejo nad silni tabor,
kri polnila je nasipe,
v krvi sem se grad razrušil!«
Silni tabor, silni tabor!
Glase čuj iz podrtine:
Kdor te zidal, se protivši,
te razrušil kri prelivši!

Slika 4: Razvaline gradu Šilentabor

Uničevale so ga še strele, njegove zidove pa so razdirali tudi domačini in prebivalci okoliških vasi in si iz njegovih kamnov gradili prebivališča. Tako je nastala tudi vas Šilentabor.

Po pričevanju domačinke, gospe Valerije Š., naj bi pred 50 in več leti domačini kopali po razvalinah gradu in iskali grajski zaklad. Našli pa so le zoglenelo pšenico in cekin, za katerim se je izgubila vsaka sled.

1.1.3.1 CERKEV SV. MARTINA

Jugozahodno od vasi stoji cerkev sv. Martina s pokopališčem, ki je še edina zgodovinska zapuščina v vasi. Po raziskavah akademske restavratorke Marte Bensa je bila cerkev verjetno zgrajena v 11. ali 12. stoletju, zrasla pa naj bi na temeljih prvotne kapele iz 4. stoletja.

Cerkev je bogata s freskami iz 15. stoletja. Na freskah so upodobljeni štirje evangelisti, šest angelov, prizori Jezusovega trpljenja, dva angela, patron cerkve sveti Martin na konju, ki deli plašč z beračem, sveti Peter in Pavel in štirje svetniki, katere restavratorji še niso odkrili in morajo poslikave še očistiti, Marijino oznanenje in podoba sv. Ahacija vrženega v trnje.

Cerkev je grajena iz kamna, ki je še viden na stranskih zidih. V zadnjih letih pa so na zunanji del prezbiterja nanесли omet zaradi zaščite fresk pred vlago.

Cerkvi daje posebnost zvonik s preprosto streho. Na južnem vogalnem kamnu je vklesana igla s sukancem, na severni strani zvonika pa so vklesane zelo dobro vidne krojaške škarje in blazinica za šivanke. Po pričevanju intervjuvancev iz Zagorja naj bi pri gradnji zvonika zmanjkalo sredstev. Denar je prispeval vaški krojač. Vklesane škarje in šivanka so znak zahvale dobremu krojaču.

Slika 5: Cerkev sv. Martina na Šilentabru

1.2 ZNAMENITOSTI NA POTI

1.2.1 VAŠKA ŠTIRNA

380 let star vodnjak z izvirno vodo.

Slika 6: Vaška štirna

1.2.2 USKE

Vaška mlaka z bogatim biotopom.

Slika 7: Mlaka Uske

1.2.3 GMAJNA

Kraška pokrajina z vrtačami in tipičnim rastlinjem.

Slika 8: Vrtača

1.2.4 ŠKARJE IN OVCE

Dandanes je celotno površje Tabra namenjeno paši živali. V višjih delih pasejo domačini drobnico, malo nižje pa lahko srečate tudi krave, bike in konje v prosti reji.

Slika 9: Paša ovac na Šilentabru

Na tem območju so že v preteklosti redili veliko število ovac in koz, vendar se je v nekem vmesnem obdobju ta reja zanemarila. Tako po popisu kmetijskih gospodarstev, Slovenija 2010, kot po podatkih Kmetijske svetovalne službe pa je reja drobnice ponovno v porastu. V zadnjih letih v naši vasi vzrejajo drobnico predvsem za meso.

1.2.5 PRAVLJICA O ŠIVILJI IN ŠKARJICAH

V našem kraju je otroška leta preživel pesnik in pisatelj Dragotin Kette, ki je v svojih gimnazijskih letih napisal Pravljico o šivilji in škarjicah.

Slika 10: Šivilja in škarjice

1.2.6 RAZGLED

Vrh Taborskega grebena ponuja lep razgled na del doline reke Pivke z okoliškimi vzpetinami.

Slika 11: Razgled na vas Zagorje in okoliške vzpetine

2 TURISTIČNI PRODUKT

2.1 TEHNIČNI OPIS

2.1.1 SPREJEM

Ko z magistralke zavijete levo in se peljete po ulici do prvega križišča, je desno od kamnitega križa postavljena lesena hišica z napisom Maketa doline reke Pivke.

Zaključene skupine (po predhodnem telefonskem dogovoru z gospodom Želetom) bodo pred leseno hišico pričakali lokalni vodič, gospod Jože Žele, učenci – vodiči (avtorji naloge) in učiteljica mentorica. Gospod Žele bo predstavil maketo, nato pa boste pot v skladu z načrtom nadaljevali v spremstvu učiteljice mentorice in učencev vodičev.

Posamezni gostje si prav tako po predhodnem dogovoru ogledajo maketo pod vodstvom gospoda Želeta, medtem ko pot do cerkvice sv. Martina prehodijo sami s pomočjo postavljenih označb s škarjami. V tem primeru ne bo izvedena predstavitev Pravlјice o šivilji in škarjicah, ovce pa si boste ogledali le na paši brez demonstracije striženja.

2.1.2 VODIČI IN OSTALI SODELAVCI

V primeru zaključene skupine bo prisoten lokalni vodič gospod Jože Žele, dva učenca vodiča, ena od učiteljic mentoric in lastnik ovac gospod Janez Fatur.

V primeru posameznih gostov bo prisoten lokalni vodič gospod Jože Žele, vendar le na mestu postavljene makete.

Zaključene skupine, ki želijo voden ogled, se morajo najaviti vsaj pet delovnih dni pred načrtovanim prihodom na telefonsko številko Podružnice Zagorje 05/757 51 61 ali na mobilni telefon gospoda Želeta.

Priporočamo, da načrtujete ogled poti v suhem vremenu, ker se dejavnost izvaja na prostem.

2.1.3 MATERIAL

Material potreben za izvedbo delavnice:

- barvni šelešamer 10 x 15 cm
- volna različne barve
- šivanke za volno

Material bomo predhodno pripravili izvajalci delavnice - učenci vodiči in učiteljici mentorici. Delavnica bo potekala na trati pred leseno hišico z maketo.

2.1.4 MALICA

V izvedbo naloge nismo vključili organizirane malice, smo pa za malico namenili čas ob prihodu na vrh Taborskega grebena (takoj po poslušanju pravljice).

Priporočamo, da malico prinesete s seboj ali si jo kupite v vaški trgovini pred začetkom vodenega ogleda.

2.2 PROGRAM ZA SPREJEM SKUPIN

2.2.1 MAKETA PIVŠKE DOLINE

Pred leseno hišico vas bomo pričakali z gospodom Želetom. V njej vam bo gospod Žele s pomočjo makete pokazal smer, od kod ste prišli, kje točno se nahajate in kam vas bo vodila s škarjami označena pot. Ogledali si boste razstavo starih predmetov, ki so jih ljudje uporabljali pri vsakodnevni opravi.

Slika 12: Del makete reke Pivke s Šilentabrom

V prostorih makete je na voljo tudi nekaj reklamnega materiala z zgodovinskimi znamenitostmi Pivške kotline, lahko pa si kupite razglednice z znamkami, ki vam jih gospod Jože Žele celo odnese na pošto, ali spominek, ki je tematsko vezan na potepanje po naših krajih.

2.2.2 DELAVNICA: NAREDIMO SVOJE ŠKARJE (za zaključene skupine)

Ker so vodilo naše naloge škarje, si jih bodo naredili tudi obiskovalci. Preizkusili se bodo v vezenju motiva škarij na barvni šelešamer z volno.

Za vezenje smo se odločili zato, ker so to počele že naše babice, prababice ... Izvezene lanene rjuhe in prte so za nekaj dodatnega zaslužka prodajale v Trst ali Reko. Vsako mlado dekle pa je bilo še bolj cenjeno, če je v hišo bodočega moža prineslo lepo izvezeno balo.

2.2.3 S ŠKARJAMI SKOZI VAS

Po ogledu makete in izdelavi izvezenih škarij sledite označbam na poti, ki vas bodo popeljale najprej ob magistralni cesti, skozi stari del vasi do vaške štirne.

2.2.4 VAŠKA ŠTIRNA

Označbo s škarjami smo postavili tudi v starem delu vasi. Tu stoji že 380 let stara vaška štirna (vodnjak) z izvirno vodo in po pripovedovanju domačinov je v vodnjaku nikoli ne zmanjka.

2.2.5 USKE

Pot skozi stari del vasi vas bo vodila do naslednje označbe, kjer je vaška mlaka Uske. Mlaka pod Tabrom je bogat življenjski prostor, v katerem lahko, če ste dovolj pozorni in potrpežljivi, ugledate ponirka, močerada, beluško, pupke, zelene žabe, krastače, urhe ...

Po pripovedi učenkinine stare mame, naj bi mlaka dobila ime po majhnih osah.

2.2.6 GMAJNA

Po nekajminutni uhojeni poti po gmajni naletimo na naslednjo označbo, kjer je moč videti kraško vrtačo. Že na tej točki se vam odpira razgled na stari del vasi s cerkvijo sv. Helene.

Pot nadaljujemo navkreber v smeri označb, prečkamo asfaltirano cesto in s hojo nadaljujemo po makadamski poti med pašniki pod vrhom Taborskega grebena.

2.2.7 ŠKARJE IN OVCE

Z rejo drobnice se ukvarjajo tudi v družini naše učenke. Trenutno imajo 150 ovac in 20 koz. Drobno vzrejujejo za predelavo mesa, strojenje kož, volno pa imajo predvsem za lastno uporabo.

Ovce na paši lahko opazujete vsak letni čas. Če pa boste našo pot obiskali v poznem spomladanskem času, vam bo gospa Stanka Fatur prikazala ročni način striženja ovac, gospod Janez Fatur mlajši pa striženje ovac z električnimi škarjami.

2.2.8 PRAVLJICA O ŠIVILJI IN ŠKARJICAH

Po zanimivi poti skozi kraško gmajno prispemo na vrh Taborskega grebena.

V senci bora se lahko spočijete in se prepustite občudovanju razgleda na leseni klopi, ki smo jo postavili s pomočjo članov KS Zagorje in našega lesarskega mojstra. Poraščenost Taborskega grebena z bori nam daje občutek gozdnega okolja.

Ne le na naši poti, ampak tudi v pravljici imajo škarje zelo pomembno vlogo, zato vam jo bomo predstavili s pomočjo ilustracij naših učencev.

2.2.9 ČAS ZA MALICO

Dober del poti je za nami, zato je ravno pravšnji čas za malico iz nahrbtnika.

Po malici se lahko preizkusite v ročni gibalni igri Kamen,škarje,list.

Igra poteka v parih. Poznati moramo simbole za:

- kamen – pest,
- škarje – iztegnjena kazalec in sredinec, ostali prsti so stisnjeni v pest
- list – iztegnjena dlan.

Igralca v paru ritmično izrekata besede kamen, škarje, list ter s pestjo nakazujeta ritem. Med izgovorjavo besed se morata vsak zase odločiti za enega izmed simbolov, ki ga ob izgovorjavi besede list pokažeta. Igralca si ogledata predstavljene znake in točkujeta rezultat glede na prikazana znaka:

- kamen / list – zmaga list (ker lahko ovije kamen),
- škarje / kamen – zmaga kamen (ker skrha škarje),
- škarje / list – zmagajo škarje (ker razrežejo list),
- če prikažeta oba isti simbol točke ne bobi nihče.

V igri zmaga igralec z višjim številom točk.

Po končani igri lahko nadaljujete pot v smeri naših označb.

2.2.10 RAZGLED

Po nekajminutni hoji po označeni poti se nam razprostre prelep razgled na celotno vas Zagorje z okoliškimi hribi in vasm, v ozadju pa se mogočno dviga najvišja gora dinarsko-kraškega sveta Snežnik. Pred sabo pa boste že videli strehe bližnje vasi Šilentabor in televizijsko anteno. To je znak, da se približujete cilju.

2.2.11 ŠKARJE IN CERKEV SV. MARTINA

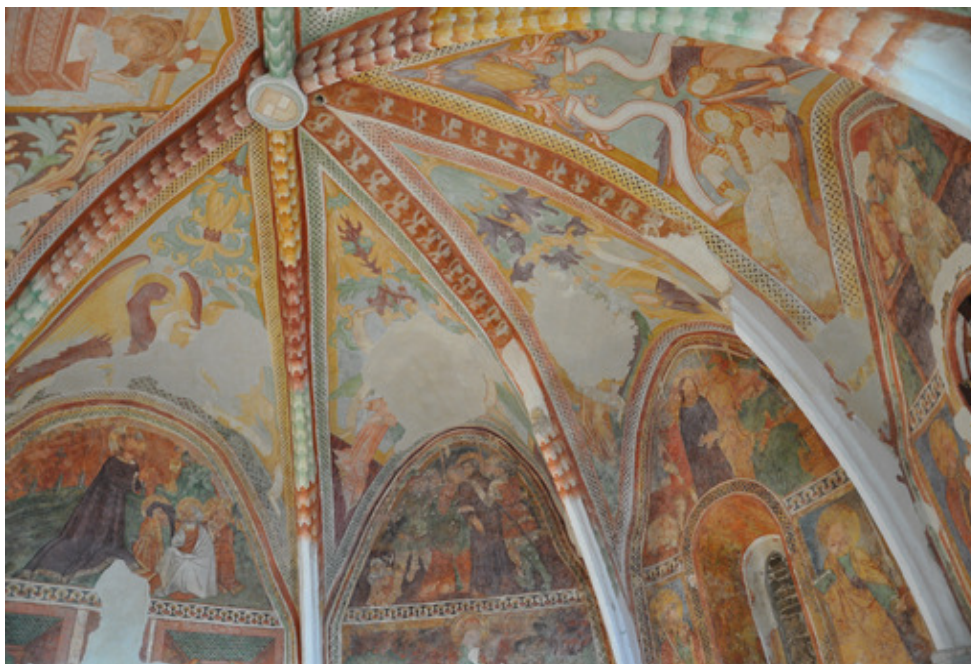
Škarje na označbah vas pripeljejo do cilja naše poti - cerkvice sv. Martina. Ogledali si bomo zunanost cerkve in na vogalnih kamnih zvonika poskušali poiskati vklesane škarje, blazinico za bučike in iglo z nitjo.

Slika 13: Vklesane škarje in blazinica za bučike na vogalnih kamnih zvonika

Zaključene skupine si bodo ogledale tudi notranjost cerkve s freskami.

Slika 14: Notranjost cerkve s freskami

2.2.12. POT DOMOV

Naših označb s škarjami je zmanjkalo. Pripeljali smo vas do konca naše poti. Če ste radovedni, vam svetujemo, da se sprehodite po vasici Šilentabor. Na koncu vasi tik pod anteno pa bo pritegnila vaš pogled stara hiša z letnico 1824. Na poti po grebenu se vam odpira pogled na sever, torej na Pivško kotlino. Ta je videti kot velikanska zemeljska skleda, obdana z Snežnikom, Javorniki, Hrušico in Nanosom. V obratni smeri - proti jugu pa se vam širi pogled na plodno Košansko dolino, ki jo omejuje Vremščica, Brkinsko hribovje in v ozadju valovito obzorje Čičarije.

V vas Zagorje se lahko vrnete po asfaltirani cesti ali po poti označeni s škarjami, kjer se lahko ustavite v eni od vaških gostiln in se osvežite s pijačo. Če pa se vam že mudi ali vas noge preveč bolijo, se lahko z *vašim* prevoznikom dogovorite, da vas pride iskat v vas Šilentabor.

Bogdanka v pravlјici pravi:

» Škarjice, hrustalke,
zdaj se brž ustavite
in v moj žep se spravite.

Mi pa vam sporočamo:

Vaše narejene škarjice brž v žep,
pa pridite kdaj še k nam na potep.
S seboj še koga pripeljite
in se skupaj veselite.
Da po naši okolici spet bomo hodili
in veliko novega še odkrili.

3 TRŽENJE

3.1 KOMU JE PROGRAM NAMENJEN?

Naša pot je namenjena predvsem mlajšim obiskovalcem (od 1. do 5. razreda), sicer pa se na pot lahko podate vsi mladi po srcu in željni raziskovanja naše okolice. Za potepanje po naši vodeni poti boste potrebovali 4 šolske ure, če pa se na pot odpravite sami in boste zgolj sledili tablam z oznakami, pa lahko pridete do cerkvice sv. Martina tudi v krajšem času (cca 1h).

3.2 PREDSTAVITEV NAŠEGA PROGRAMA JAVNOSTI

Med samo pripravo naloge smo na šolski spletni strani obvestili o delovanju našega turističnega krožka učence in učiteljice OŠ Pivka. Učiteljici mentorici pa sta na učiteljskih aktivih predlagale, da bi našo označeno pot preizkusili tudi naši vrstniki v okviru dnevov dejavnosti v naslednjem šolskem letu. Ker želimo, da bi našo pot spoznali tudi učenci in učitelji iz okoliških šol (Knežak, Košana, Prestranek, Postojna), bosta mentorici v dogovoru z ravnateljico povabili k vodenemu ogledu vse omenjene.

Občane Pivke in Postojne smo želeli seznaniti z našo aktivnostjo in si s tem hkrati narediti reklamo za našo vodeno pot, zato smo jih o tem obvestili tudi v lokalnem časopisu Pivške novice. Članek bo objavljen v februarški številki novic.

Namensko, da bi bila naša s škarjami označena pot še bolj prepoznavna, smo izdelali reklamno gradivo. Z dovoljenjem gospoda Jožeta Želeta smo ga namestili v prostorih makete ob začetku poti, kjer bo na voljo vsakemu naključnemu obiskovalcu.

V času priprave na tržnico bomo na našo podružnico povabili novinarko lokalne televizije gospo Lili Primc. Predstavili ji bomo izdelano nalogo, jo popeljali po delu naše poti, kjer bomo skupaj posneli kratko reportažo.

Tudi na turistični tržnici v Mercatorju bomo z razdeljevanjem reklamnega materiala skrbeli za uveljavitev in prepoznavnost naše poti.

V spomladanskem času bomo nalogo predstavili z vsem zbranim in izdelanim gradivom v prostorih Gasilskega doma v Zagorju. Obenem se bomo tudi javno zahvalili vsem, ki so pomagali pri izdelavi naše turistične naloge.

3.3 OZNAČBA POTI

V sodelovanju s predstavniki KS Zagorje in člani Vaškega kulturnega društva smo se odločili za označbo poti, ki nas bo vodila do skupnega cilja. Skupaj z gospodom Želetom smo si ogledali pot in v dogovoru s predsednikom vaške skupnosti gospodom Česnikom določili mesta označbe.

Izdelali smo lesene označbe z vžganim motivom škarij.

Slika 15: Lesena označba s škarjami

Pri našem delu smo poiskali pomoč pri lesarskem mojstru Janezu Česniku, ki nam je pomagal pri pripravi lesenih tablic v obliki nastavka (špulce) za navoj sukanca.

Na tablice smo učenci najprej s pomočjo modela narisali škarje in jih s pirografom vžgali. Lesene količke, dolge približno 60 cm, smo z zadnje strani pritrdili z žebli na leseno tablico in vse skupaj premazali z lakom za boljšo obstojnost.

Izdelali smo 20 označb (4 smo prihranili za morebitno zamenjavo) in jih postavili na dogovorjena mesta:

1. Maketa
2. Kostanj ob magistralni cesti (nasproti Kovačeve hiše)
3. Lipa (pri Čopčevi hiši)
4. Lipa (pri hiši Zagorje 58)
5. Vaška štirna
6. Uske
7. Vrtača
8. Nad vrtačo, na križišču poti proti vodnemu zbiralniku
9. Ograja pri vodnem zbiralniku
10. Pri prečkanju asfaltne ceste
11. Makadamska pot mimo pašnikov
12. Razpotje pod vrhom Taborskega grebena
13. Kamen z markacijo
14. Kol na robu pašnika na ravnem delu Taborskega grebena
15. Raven del poti proti cerkvi sv. Martina
16. Cerkev sv. Martina

Slika 16: Postavljanje ene izmed šestnajstih oznak

3.4 CENA PROGRAMA

Ogled makete	1 € (gospodu Želetu)
Delavnica Naredimo svoje škarje	1€ (materialni stroški)
Lesena klop in označbe	cca 200€ (materialni stroški, delo)

4 ZAKLJUČEK

S pomočjo opravljene naloge smo spoznali, da nam ni potrebno odkrivati tujih krajev in vasi. Prav domača okolica, ki je vsakomur izmed nas dobro znana, se nam je z opravljeno in preizkušeno nalogo prikazala še vedno domača, pa vendar zanimiva, vredna novih raziskovanj. Med samim izdelovanjem naloge smo se veliko novega naučili, se družili s krajanji in navduševali nad novimi spoznanji. Nestrpno čakamo toplejših spomladanskih dni, ko bomo naše družine peljali po označeni poti. Sploh ne dvomimo, da si bo veliko krajanov in naključno mimoidočih z radovednostjo ogledovalo postavljene table z označbami škarij in jim z radovednostjo sledilo.

5 VIRI

LITERATURA

Fatur, S., Gospodarič, R., Habič, P., Horvat, S., Kovačič, N., Urleb, T.: Ljudje in kraji ob Pivki. Postojna: Kulturna skupnost Postojna, maj 1975.

Fatur, L.: Dom dedov. Koper:Forum piranense,2001.

Mušič, J.:Dragotin Kette. Ljubljana:Mladika,1993.

Valvasor,J.W.F.:Slava vojvodine Kranjske. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1968.

Notranjske novice,december,2009

ELEKTRONSKI VIRI

http://www.kam.si/romarske_cerkve/silentabor_nad_zagorjem.html

<http://sl.wikipedia.org/wiki/gradsilentabor>

<http://www.gore-ljudje.net/novosti/7696/>

<http://carsologica.zrc-sazu.si/downloads/343/bratina.pdf>

<http://www.pivka.si>

<http://www.ringaraja.net/clanek/silentabor-razglednik-bojevite-zgodevine2497.html>

http://www.prekrizane-meje.eu/park_vojaske_zg/krozna_pot.html

<http://www.vzajemnost.si/index.php/index/si/potepanja/silni-silentabor-na-silasti-gori>

6 PRILOGE

6.1 INTERVJU 1

Spoštovani!

V okviru priprave turistične naloge »S škarjami do škarij« vas učenci in učiteljice podružnične šole Zagorje naprošamo, da bi nam posredovali nekaj odgovorov na vprašanja, ki so povezana z odkrivanjem preteklosti v našem kraju.

Hvala za sodelovanje.

Učenci in učiteljici podružnice Zagorje

.....

Koliko let že prebivate v vasi?

Od kod izvira ime vasi Zagorje?

Od kod izvira ime vasi Šilentabor?

Na zvoniku cerkvice sv. Martina na Tabru so upodobljene škarje. Kakšen je njihov pomen?

Mogoče poznate kakšno legendo, ki je povezana s škarjami, nekdanjim gradom na Tabru ali cerkvijo sv. Martina.

6.2 INTERVJU 2

Spoštovani!

V okviru priprave turistične naloge »S škarjami do škarij« vas učenci in učiteljice podružnične šole Zagorje naprošamo, da bi nam posredovali nekaj odgovorov na vprašanja, ki so povezana z rejo drobnice.

Hvala za sodelovanje.

Učenci in učiteljici podružnice Zagorje

.....

Koliko glav drobnice gojite trenutno?

Kje imate pašnike? Prosimo, če točno navedete imena pašnikov, zanima nas področje Tabra.

S kakšnim namenom gojite drobnico? (obkrožite, lahko tudi še kaj dodate)

mesna reja

reja za mleko in pridelavo v sir

reja za volno

Kolikokrat letno in v katerem letnem času strižete ovce?

Opišite postopek striženja ovac.

6.3 PESMI

Šilentabor

Na Šilentaboru grad je stal,
a zdaj od njega je le nič ostal.

Malo nižje pa cerkev stoji,
na vrhu zvonika z vklesano iglo in škarjami.

Zdaj pa pridite še vi,
in oglejte iglo in škarje si.

Povedali vam bomo vse,
kar dogajalo se je.

Karolina Fatur, 5.č

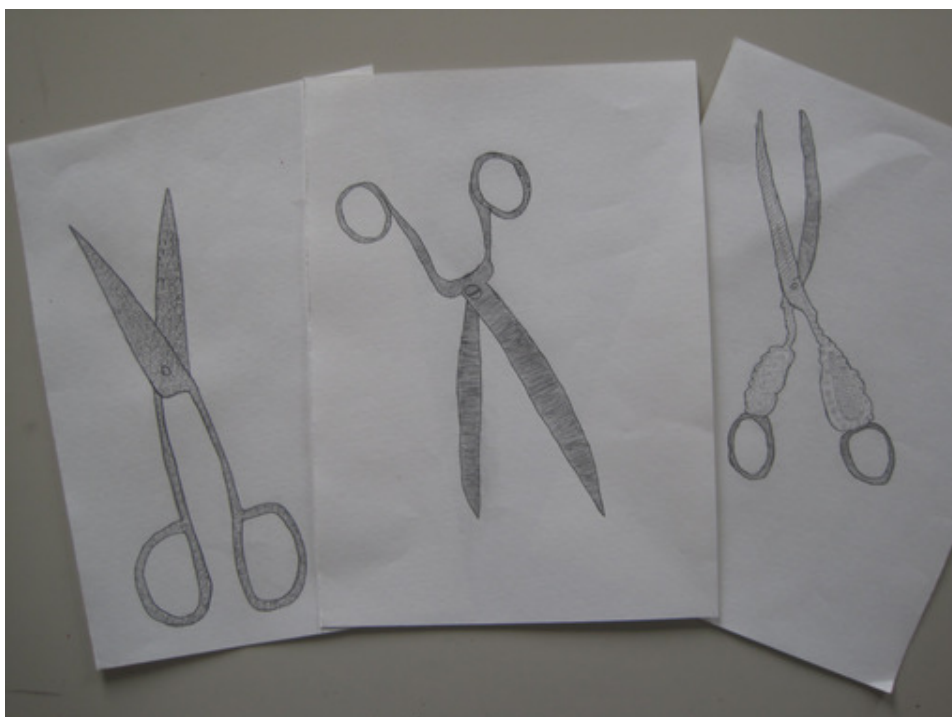
Pridite, pridite pogledat
naše lepe škarjice.
Po poti na Šilentabor bomo šli
in tudi škarjice videli.

V klesane so v zid
prelepe taborske cerkvice.
Poleg njih je še blazinica za bučike
in od zadaj je še nit.

Pridite, pridite,
saj žal vam ne bo.

Jure Štavar, 5.č

6.4 LIKOVNI IZDELKI

6.5 RAZSTAVA STARIH ŠKARIJ

6.6 VABILO ZA NAŠO POT

